

NEFTNING ELEMENTAR TARKIBI

Neft tarkibiga kiruvchi asosiy elementlar:

- uglerod «C» - 83...87 %;
- vodorod «H» - 11...14 %;
- kislorod «O» - 0,1...1,2 %;
- azot «N» - 0,02...1,7 %;
- oltingugurt «S» - 0,01...5,8 %.

Bundan tashqari neftning tarkibida ayrim metallar ham bo'lishi mumkin. Neftning tarkibida uglerod va vodorod turli uglevodorod birikmalari; kislorod va azot turli birikmalar (naften kislotalar, smolalar va boshqalar) ko'rinishida mavjud bo'ladi. Oltingugurt esa ham birikma ko'rinishida, ham erkin holda uchrashi mumkin. Oltingugurt neft mahsulotlarining ekspluatatsion xossalariga salbiy ta'sir etadi, shu sababli uning miqdori neftning sifatini baholab beruvchi muhim me'zon hisoblanadi.

Quyida turli joylardan qazib olingan neftning elementar tarkibi va uning zichligi keltirilgan (1-jadval).

1-jadval

Turli joylardagi neftning elementar tarkibi

Qazib olish joy	Zichligi, g/sm³	C	H	S	N	O	Kul
Uxtinsk (RF)	0,897	85,30	12,46	0,88	0,14	–	0,01
Gronensk (RF)	0,850	85,95	13,00	0,14	0,07	0,74	0,10
Ozarbayjon	0,793	85,34	14,14	0,03	–	0,49	–
Kaliforniya (AQSh)	0,912	84,00	12,70	0,40	1,70	1,20	–

Neftning elementar tarkibini boshqa yonuvchi foydali qazilmalar bilan solishtirish uchun quyidagi jadvalga e'tibor qaratish mumkin (2-jadval).

Turli yonuvchi foydali qazilmalarning elementar tarkibi, %

Qazilma	Uglerod	Vodorod	Kislorod, oltingugurt va boshqalar
Neft	79,5–87,5	11,0–14,5	0,5–8,0
Slanetslar	76,6	9,2	14,2
Torf quruq	57,7	6,1	36,2
Ko‘mir:			
tosh	81,3	5,2	13,5
qo‘rg‘ir	74,8	5,1	20,1